

<http://www.arianafghanistan.com>

۲۰۲۰/۰۹/۲۲

محمد داؤد مومند

که غبار وی که فرهنگ او که سرور دانش

د ستر احمد شاه بابا نه د سردار داؤد خان تر حکومته پوری، په هیواد کی د ملی تاریخ او ملی مشرانو د سپکاوی دپاره، خای نه وه.

پدی دواړو کی د امیر عبدالرحمن خان غوندی استبدادی حکومتونه تیر شوی، د همدی امیر تر مهاله په نړی کی دیموکراسی نه وه، که په انگلیند کی د امیر عبدالرحمن خان په دوره کی د دیموکراسی څه مظاهر څرگند شول، بیا تر سردار محمد هاشم خان پوری چی هغه هم په استبداد تون و او بیا د سردار داؤد خان تر حکومته پوری، افغانستان، نه انگلیند وه، او نه انگلیند کیدای شو.

شاغلی اعظم سیستانی د افغانستان ټولی بد بختی او د ثور د کوتا منشه د هیواد د ۱۹۶۴ اساسی یا بنسټیز قانون او د هغی مهال دیموکراسی پوری تری.

شاغلی سیستانی په افغان جرمن کی وکینل چی د دیموکراسی په مهال د هیواد د خلکو ذهنیت د شوره زار حیثیت درلود، او د هیواد ذهنی شرایط د دیموکراسی دپاره آماده نه وه.

دی پدی عقیده دی چی د سرطان کودتا، بی عیب او بی نقصه وه او د ثور کودتا د ولادت په برخه کی، د سرطان په کودتا، پره اچول، د دوی په منطق، غیر واقع بینانه ادعا ده.

دا چی د بناغلی سیستانی ادعا په دی برخه کی، تر کومه حده د واقعیت سره سمون خوری یا نه، دا بحث به پریردو، ولی د یوه واقعیت نه سترگی نه پټیری، چی که امیر عبدالرحمن خان وه که غازی محمد نادر خان او که سردار محمد هاشم خان، په ټولو دورو کی د هیواد عزت او پت ساتلی او خوندی وه، او له هراته تر بدخشانه پوری د افغان ولس په پرگنو کی د وفاق او وطنداری احساس، محسوس کیده.

که یوه پشتون هزاره جات ته سفر کاوه او که یوه هزاره، ننگرهار ته، دوی دا احساس نه کاوه چی گوندی، په بیگانه ملک او محیط کی دی.

ځکه د دی هیواد د ملی لیبرانو په دوره کی، د هیواد د ژغورنی او د ملی یو والی بنسټ استحکام وموند.

تاریخ زموږ په ژوند کی ثابتته کره چی د دوه پیریو په موده کی د پښتنو د مشرانو او حاکمانو ټول مظالم، د جهادی د دوری د غیر پښتنی حکومتونو د چنگیزی او هیتلری نظامونو په څیر مظالمو سره انډول کیدای نشی، او دا پداسی حال کی چی نه ځانله په ټوله نړی کی بلکه زموږ په هیواد کی د محمد ظاهرشاه، د بی ساری دیموکراسی تجربه تیره شوی وه.

آیا د نړی د دیموکراسی په تاریخ کی د شرق نه تر غربه پوری، داسی مثال لیدل شوی چی په عمق کی د ستمی کاند احساس له مخی، مظاهره چیانو د هیواد د پادشاه چی په نژادی لحاظ پښتون وه، د سپکاوی دپاره د سپی د سر وپښتان خریلی او سپی ته یی عینکی په سترگو کری وی؟

ما یو ځل درې کاله دمخه دلته په امریکه کې، په یوه مجلس کې، صرف د پنجشیر د جنگ سالار نوم واخسته، چې د شورای نظار په غړو باندې اور بل شو، په هره خوا تیلیفونونه شروع شول او زما د بی عزتی دپاره ترتیبات ونيول شول، ولی په مجلس کې حاضر و پښتنو ځوانانو، تر موټره پورې زما مشایعت وکړ.

مور حتی نیمه پیړۍ وروسته، ددی جنایتکارانو په اړه په امریکه کې چې د نړۍ د دیموکراسۍ مرکز دی، د څه ویلو حق نلرو، نو اوس انصاف ستاسې په لاس کې دی.

امانی نهضت چې د انگریز په لمسون خنثی شو او بچۍ سقاو د انگریز په قوت او د هغه انسانیت سوزه سکوی دوره، پر هیواد او ملت حاکمه شوه، د غازی محمد نادر خان په تدبیر او زعامت او نورو ملی قهرمانانو، په ایثار، او پښتنی او افغانی عزم، د دی کرغیرنی دوری کمپله ټوله شوه.

د ملی قهرمانانو په تحرک او قیام کې چې تصادفاً ټول پښتانه افغانان وه، کیدای سی، مختلف عوامل او انگیزی د داسی تحرک وسیله گرزیډلی وی، خو په دی اتلانو کې داسی مشران، لکه «محمد گل» هم وه چې د یوه ملی، تفکر په بنا، د ستمیت او ملی ضد، تباہ کن سیلاب د مخنوی دپاره، د دی اور د مړه کولو دپاره د ملی مبارزی او د ملی تاریخ د ژغورلو ډگر ته په داسی یوه، شعور، ورودانگی.

دلته ځانله د اقتدار د بیرته لاس راوستلو اندیښنه نه وه، بلکه تر هر څه د مخه د ملی پت او هویت ژغورنه وه.

ولی میر غلام محمد غبار د تعصب او پښتنو او پښتنو مشرانو ته د بد بینی له مخی «غبار د پښتنو نفوس په هیواد کې څلویشت فیصده بنایي» د پښتنو د مشرانو پسی د نادر نه نیولی تر محمد گله پورې د کذب، دروغو او اتهاماتو په ادبی اصطلاح، د فردوسی قصیدی لیکلی دی.

د بناغلی سیستانی دا ادعا، سل په سلو کې سمه ده چې لیکي: «.. حتی چنان مینماید که غبار جلد دوم تاریخ خود را بمنظور انتقام کشی از نادر شاه و خانواده او به نگارش گرفته است»

غبار د بچه سقو د انسانیت سوزی دوری، ددی دوری د عللو او عواملو د را مینځ ته کیدو او ددی دوری د دوام د نتایجو او دهغه قهرمانانو چې د سکویت د پرزیدو په لپاره کی یی د استقلال د استرداد د معنوی عظمت په انډول، اتل توب څرگند کړی، هیڅ نه وایی، چنانکه د وزیرستان د زمري جرنیل یار محمد خان وزیري نوم، دده په کتاب کې نشته.

پکار دا وه چې غبار خپل دوهم جلد کتاب، باید په بشپړه توگه، صرف او صرف، د بچه سقو د انسانیت سوزی دوری په همه جانبه تحلیل پوری مختص کړای وی نه د سکوی ضد قهرمانانو او نادر خان نه د انتقام اخستلو په منظور.

غبار د خراسان په مورد کی لیکي:

« خراسان بعد از قرن سوم میلادی که در معنی شرق و مطلع آفتاب است، پیدا شد و از قرن پنجم میلادی تا قرن نهم مسیحی در طی یکنیم هزار سال مملکت افغانستان به شمار میرفت»

صدیق فرهنگ هم په همداسی کنجاره سخوند واهه، غبار او فرهنگ دواړه، په دی اړوند د ستمیانو او سقو پرستانو د تاریخ د پیغمرانو حیثیت لری. د دوی پښتون دشمنی لکه د لمر څرگنده ده.

نن ورځ د سرور دانش نه چې د پښتنو د مشرانو او تاریخ په مورد کی د فرهنگ او غبار په کنجاره سخوند وهی، څه گپله؟

مور په خپلو لویو لمړی او دوهمه ژبو کی که پښتو ده که دری، کره ویناوی لرو، د مثال په توگه:

د سپی په خوله سیند نه مردار پیری.

یا دا چی:

سپي غږیږي، کاروان تیریري

وطن بی خاونده دی، ملی حاکمیت نشته، د ملت کاروان او قافله بی څاروانه ده، د ولس او هیواد مقدرات د پردو په لاس کی دی، تر څو چی دا حالت پر مور خپور وی، د داسی غیا، آوازونه به ورځ به ورځ لوریري.

ستر افغان شخصیت او مفکر، علامه عبدالشکور رشاد، د پښتنو د دوه سترو مشرانو یعنی فخر افغان خان عبدالغفار خان او ستر پښتون افغان محمد گل مومند به مورد کی فرمایي:

« محمد گل خان او پاچا خان دواړه اوس په مور کی نشته، د پښتنو لښکر، بی قافلی شوی دی، او قافله هم سالار نلری، زه گومان کوم، ددی بی سالاری قافلی خطرناکی آینده ته به دا دوه لار ښوونکی مشران (رح) هیس پاتی وی او په ډیر حسرت سره به دغو پر شلو لارو روانو پښتنو ته گوری. د رشاد د وینا ختم»

نن هماغه خطرناکه توره دوره چی علامه صاحب رشاد یی پیشگوئی کړی وه په هیواد او ولس حاوی ده.

نو سیستانی صاحب! اوس زه د چا خبرو ته غور و نیسم؟

د ستر مفکر علامه صاحب رشاد، ارشاداتو ته، او که د ضد پښتنی، ستمی عناصرو غیا ته؟

په درناوی

[برای مطالب دیگر این نویسنده ، اینجا کلیک نمائید.](#)